

Obsah

Úvod	11
Volba tématu knihy	17
1. Vymezení pojmů a použitá metoda	23
1.1 Spiritualita a religiozita	23
1.1.1 „Tradiční“ spiritualita	27
1.1.2 „Alternativní“ spiritualita	30
1.2 Duchovní péče / klinická pastorační péče	33
1.3 Metoda praktické teologie <i>Kriteriologie</i> – <i>Kairologie</i> – <i>Praxeologie</i>	36

KRITERIOLOGIE

---

2. Stanovení základních a dílčích kritérií pro praxi církve . . .	43
2.1 Ježíšova praxe jako měřítko pro praxi církve	43
2.2 Evangelizace – základní kritérium pro praxi církve	49
2.3 Realizační funkce církve (<i>diakonia, martyria, leiturgia,</i> <i>koinonia</i>) jako dílčí kritéria	54

KAIROLOGIE

---

3. Současný společenský kontext pro praxi církve: teoretická východiska	63
3.1 Náboženství v české společnosti	63
3.2 Česká republika jako „nejateističtější“ země v Evropě? – nezájem o církve, zájem o nadpřirozeno	72
3.2.1 „Alternativní“ spirituální zájmy Čechů v oblasti zdraví a nemoci	76
3.2.2 Péče o nemocné jako pozitivně vnímaná činnost církve	82
3.3 Závěr	86
4. Praxe církve v oblasti péče o nemocné	91
4.1 Nemocný v mezní životní situaci jako adresát „opce pro chudé“	92
4.2 Křesťanský koncept služby nemocným: klinická pastorační péče	98
4.2.1 Stručný pohled do vývoje klinické pastorační péče u nás	99
4.2.2 Současná podoba klinické pastorační péče v České republice	108
4.3 Impulzy z německy mluvících zemí	115
4.3.1 Zájem o spiritualitu v oblasti medicíny	116
4.3.2 Sekulární <i>spiritual care</i> – nový koncept péče o nemocné místo klinické pastorační péče?	124
4.4 Závěr	132
5. Současný společenský kontext pro realizaci služby nemocným: výzkum	137
5.1 Současný stav bádání k tématu výzkumu	137

5.2	Metodologie výzkumu	140
5.2.1	Metoda sběru dat	141
5.2.2	Cíl výzkumu a výzkumné otázky	142
5.2.3	Postup výzkumu	143
5.2.3.1	Výběr a oslovení respondentů	144
5.2.3.2	Realizace rozhovorů a etický aspekt	145
5.2.4	Způsob analýzy a zpracování dat	148
5.3	Výsledky výzkumu a vyhodnocení získaných dat	150
5.3.1	Utváření a proměna spirituality v průběhu života	151
5.3.2	„Tradiční“ a „alternativní“ spiritualita v kontextu závažného onemocnění	155
5.3.2.1	Nemoc jako otevřený prostor	156
5.3.2.2	Změny „tradiční“ / „alternativní“ spirituality v období nemoci	159
5.3.2.3	Vzájemná otevřenost „tradiční“ a „alternativní“ spirituality	166
5.3.3	Závěr	169

Kairologie – teologický výklad

6.	Závažné onemocnění – prostor pro křesťanství či „alternativní“ spiritualitu?	175
6.1	Porovnání teoretických východisek s odpověďmi respondentů	176
6.2	Současná praxe ve vztahu k výše stanoveným kritériím	185

PRAXELOGIE

---

7. Klinická pastorační péče v sekulárním českém kontextu: dílčí kritéria a sebepojetí	199
7.1 Nacházení společných témat s „alternativně“ věřícími – klinická pastorační péče jako <i>diakonia</i>	202
7.1.1 Rodina – zdroj opory i obav z budoucnosti	204
7.1.2 Nejen prací živ je člověk	209
7.1.3 Vnímání člověka v jeho celistvosti	215
7.1.4 Křesťanství jako zkušenost z dětství	221
7.1.5 „Alternativní“ spiritualita a byznys se zdravím	225
7.2 Komunikačně obtížné situace – klinická pastorační péče jako <i>martyria</i>	229
7.2.1 Nemocniční kaplan jako <i>martyr</i> Boží kenoze	232
7.2.2 Nemocniční kaplan jako <i>martyr</i> Božího <i>con-solatio</i>	235
7.2.3 Nemocniční kaplan jako <i>martyr</i> Boží proměňující moci v člověku	238
7.3 Klinická pastorační péče – pastorační péče či pomáhající profese?	243
7.4 Pastorační doporučení pro praxi nemocničních kaplanů	263
7.5 Závěr	270
Závěr	275
Shrnutí	281
Summary	283
Seznam použitých zdrojů	285

Seznamy zkratek	309
Seznam zkratek církevních dokumentů	309
Seznam ostatních zkratek	310
Rejstřík vybraných jmen	311
Rejstřík vybraných hesel	313
Přílohy	317
Příloha č. I – Ukázka transkripce rozhovoru s „tradičně“ věřícím pacientem	317
Příloha č. II – Ukázka transkripce rozhovoru s „alternativně“ věřícím pacientem	321
O autorce	325

2007, s. 110. LIFOVETSKY, G. *Éra prázdnoty: Úvahy o současném individualismu*. Praha: Janus, 2001. Britský sociolog Stephen J. Hunt uvádí, že „konsum je takovou realitou západní kultury, že může být popisován jako forma religiozity“ (HUNT, S. J. *Consumption, religion: A Sociological Introduction*. Aldershot: Ashgate, 2004, s. 12).

ČESKÝ ROZVOJ. „Výzkum zjistil, čeho se Češi bojí“ [online]. dostupné z <https://www.rozvoj.cz/2018/12/12/vyzkum-zjistil-choho-se-cesi-boji/>, cit. 01.01.2022.